

MASARYKOVA UNIVERZITA UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU

Komenského nám. 2, 602 00 Brno

www.u3v.muni.cz, mail: u3v@rect.muni.cz, tel.: 549 49 8141

Úřední hodiny: Po, St: 9:00 – 11:00, Út, Čt: 13:00 – 15:00 hod.

Vážení přátelé,

nad rámec základního programu U3V Vám ve spolupráci s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity nabízíme krátkodobý kurz:

Prvních sto let české politiky

Počet účastníků:	maximálně 60 – 80 osob
Lektoři:	prof. PhDr. Jan Holzer, Ph.D., Katedra politologie FSS MU doc. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D., vedoucí Katedry politologie FSS MU
Termíny:	20. 10. – 8. 12. 2015 , vždy v úterý 15.15 – 16.45 hodin (kromě 23. 11.) 20. 10., 3. 11., 10. 11., 23. 11. pondělí , 1. 12., 8. 12. 2015
Místo konání:	Moravská zemská knihovna, Kounicova 65a, Konferenční sál v přízemí
Cena:	400,- Kč 300,- Kč (cena pro posluchače U3V na MU)

Cílem série šesti přednášek je poskytnout základní informaci o charakteristických rysech politických systémů a režimů českých zemí (Slovenska pouze sekundárně, v logických souvislostech) v období let 1848-1948, tedy od zrodu české politické obce do nástupu komunistického režimu. Látka je zkoumána v chronologické posloupnosti, kombinuje důraz na dimenze polity a politics.

1. Nesamozřejmý zrod české politické obce a spor o smysl českých dějin jako spor o českou politiku (20. 10.)
2. Vývoj politického systému českých zemí v období 1848 – 1914 (3. 11.)
3. První světová válka a vznik samostatného československého státu (10. 11.)
4. Politické reálie První republiky (23. 11. pondělí)
5. Autoritarismus Druhé republiky a protektorátní totalitní režim (1. 12.)
6. Třetí republika (8. 12.)

V případě zájmu se přihlaste prostřednictvím **elektronického formuláře** umístěného na www.u3v.muni.cz, **osobně** v kanceláři U3V MU (Komenského nám. 2, 3. podlaží, dveře č. 352 a 353) případně **telefonicky** nebo **e-mailem** (kontakty jsou uvedeny v hlavičce nabídky).

Kurzovné je nutno uhradit **v hotovosti minimálně týden před zahájením kurzu.**

Ing. Bc. Barbora Hašková, v. r.
manažer pro koordinaci ČŽV

prof. PhDr. Jan Holzer, Ph.D., v. r.
odborný garant kurzu

Program

1. Nesamozřejmý zrod české politické obce a spor o smysl českých dějin jako spor o českou politiku (Holzer)

Co vlastně znamená, když se řekne „česká politika“. Debaty o smysl českých dějin a jejich politické konotace.

Doporučené texty:

Havelka, M. (ed.): *Spor o smysl českých dějin 1895-1938*, Praha, Torst 1995, s. 7-43.

Havelka, M. (ed.): *Spor o smysl českých dějin 2., 1938-1989*, Praha, Torst 2006, s. 7-60.

Kořalka, J.: *Češi v habsburské říši a v Evropě 1815-1914*, Praha, Argo 1996, s. 90-137.

Řepa, M.: *Moravané nebo Češi? Vývoj českého národního vědomí na Moravě v 19. století*, Praha, Doplněk 2001.

2. Vývoj politického systému českých zemí v období 1848-1914 (Balík)

Rok 1848 a zrod kompetitivní rakouské politiky. Institucionalizace rakouského politického systému, geneze rakouského parlamentarismu. Vznik a vývoj české politiky: strany a jejich systém v českých zemích, geneze české reprezentace, národnostní otázka, zemské úrovně a jejich zvláštnosti.

Doporučené texty:

Balík, S. - Hloušek, V. - Holzer, J. - Šedo, J.: *Politický systém českých zemí 1848 – 1989*, Brno, MPÚ MU 2011, s. 18-41.

Hye, H.-P.: *Das politische System in der Habsburgermonarchie*, Praha, Karolinum 1998, s. 13-44.

Olivová, V.: *Dějiny první republiky*, Praha, Karolinum 2000, s. 11-65.

Malíř, J.: *Systém politických stran v českých zemích do roku 1918*, in: Malíř, J. - Marek, P. (ed.): *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004*, Brno, Doplněk 2005, s. 17-58.

3. První světová válka a vznik samostatného československého státu (Balík)

Válka a vznik ČSR. Idea československého státu. Prozatímní ústava 1918 a únorová ústava 1920. Model československého parlamentarismu, tradice prezidentství, typy vlád.

Doporučené texty:

Balík, S. - Hloušek, V. - Holzer, J. - Šedo, J.: *Politický systém českých zemí 1848 – 1989*, Brno, MPÚ MU 2011, s. 44-67.

Broklová, E.: *Československá demokracie. Politický systém ČSR 1918 - 1938*, Praha, SLON 1992.

Klímek, A.: *Boj o Hrad I. - II.*, Praha, PANEVROPA 1996 a 1998.

Klímek, A.: *Velké dějiny zemí Koruny české XIII.*, Praha – Litomyšl, Paseka 2000, s. 227-290.

Olivová, V.: *Dějiny první republiky*, Praha, Karolinum 2000, s. 66-286, 309-335.

4. Politické reálie První republiky (Balík)

Uzlové momenty prvorepublikové politiky: 1920, 1926 a 1935. Volby a volební systém. Stranický systém: typologie, tendence, vývoj. Prvorepubliková politická kultura.

Doporučené texty:

Balík, S. - Hloušek, V. - Holzer, J. - Šedo, J.: *Politický systém českých zemí 1848 – 1989*, Brno, MPÚ MU 2011, s. 68-81.

Čechurová, V.: *Česká politická pravice*, Praha, LNL 1999.

Harna, J.: *Stranickopolitický systém v Československu v letech 1918-1938*, in: Malíř, J. - Marek, P. (ed.): *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004*, Brno, Doplněk 2005, s. 535-552.

Klimek, A.: *Velké dějiny zemí Koruny české XIII.*, Praha – Litomyšl, Paseka 2000, s. 576-710.

5. Autoritarismus Druhé republiky a protektorátní totalitní režim (Holzer)

Tzv. krize československé demokracie: tendence v oblastech národnostní (německá a slovenská otázka) a socioekonomické, zahraničně-politický kontext.

Druhorepubliková éra: ústavní a stranicko-politické proměny, projekt tzv. autoritativní demokracie, Slovenský stát.

Systém protektorátní správy, opozice a druhý odboj. Exilová centra.

Doporučené texty:

Balík, S. - Hloušek, V. - Holzer, J. - Šedo, J.: *Politický systém českých zemí 1848 – 1989*, Brno, MPÚ MU 2011, s. 83-116.

Holzer, J.: *Stranický systém druhé republiky*, in: Malíř, J. - Marek, P. (ed.): *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004*, Brno, Doplněk 2005, s. 1037-1056.

Klimek, A.: *Velké dějiny zemí Koruny české XIV.*, Praha – Litomyšl, Paseka 2002, s. 303-384.

Kuklík, J.: *Londýnský exil a obnova československého státu 1938-1945*, Praha, Karolinum 1998, s. 71-108.

Kuklík, J. – Gebhart, J.: *Druhá republika 1938-1939. Svár demokracie a totality v politickém, společenském a kulturním životě*, Praha – Litomyšl, Paseka 2004.

Maršálek, P.: *Protektorát Čechy a Morava*, Praha, Karolinum 2002.

6. Třetí republika (Holzer)

Východiska rekonstrukce politického systému po osvobození, exil vs. domácí odboj, Košický vládní program. Třetí republika: princip uzavřené plurality, stranický systém, Prozatímní národní shromáždění, Národní fronta, národní výbory, volby 1946, strategie stran, rok 1947 a Únor 1948.

Doporučené texty:

Balík, S. - Hloušek, V. - Holzer, J. - Šedo, J.: *Politický systém českých zemí 1848 – 1989*, Brno, MPÚ MU 2011, s. 118-134.

Kaplan, K.: *Pravda o Československu 1945-1948*, Praha, Panorama 1990, s. 5-192.

Kocian, J.: *Politický systém v letech 1945-1948*, in: Malíř, J. - Marek, P. (ed.): *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004*, Brno, Doplněk 2005, s. 1125-1130.